

**Ministrstvo za infrastrukturo
Langusova 4
1535 Ljubljana**

Datum: 30.09.2015

**ZADEVA: Predlogi in utemeljitve na Predlog usmeritev za pripravo ENERGETSKEGA
KONCEPTA SLOVENIJE**

- Energetski koncept je potrebno reševati v širšem konceptu ob upoštevanju številnih drugih dejavnikov (turističnih, ekoloških, demografskih, pravnih, ekonomskih), še zlasti pa njihovih sinergijskih učinkov. Vprašati se moramo, ali novonačrtovano energijo zares nujno potrebujemo (ni vsaka novo gradnja energetskih objektov, pa četudi OVE, trajnostni razvoj), za kakšne namene in za kakšno ceno.
- Čimprej je treba ukiniti subvencije za OVE in vse druge energetske objekte. Vsi energetski objekti naj se vzdržujejo in poplačajo s tržno ceno elektrike in toplote, ker se lahko. Nekateri v krajšem, drugi pač v daljšem času (kot npr. avtoceste).
- Kot primer izgubljanja energije lahko navedemo neučinkovito toplotno izolacijo številnih naših objektov, ali pa pretirano osvetljevanje površin in objektov, kar ne zahteva samo nepotrebne trošenja energije, temveč razraščanje dodatnih oblik onesnaževanja okolja, ne samo s toplogrednimi plini, temveč tudi z različnimi elektromagnetnimi smogi (toplotni, svetlobni). Za namene njihovega zmanjševanja pa bo nato potrebno vlagati dodatna sredstva in napore, namesto, da bi jih preprečevali pri izvoru.
- Zaradi tega predlagamo ustanovitev ekspertne skupine ob sodelovanju izpostavljenih stanovalcev in drugih prizadetih struktur, ki bo vso to problematiko proučila iz kompleksnejšega stališča razmer v slovenskem prostoru in dolgoročnih energetskih potreb in njihovih posledic. Vse drugo bi predstavljalo zgolj izpolnjevanje ekonomskih želja ozke skupine posameznih lobijev, ob zanemarjanju vseh njihovih posledic.
- Zadovoljevanje energetskih potreb človeštva z uporabo fosilnih goriv povzroča onesnaževanje okolja in povečuje globalno segrevanje našega planeta. **Vendar pa ne smemo dopustiti, da koriščenje obnovljivih virov energij(OVE) prizadene zdravje ljudi, ker s tem izničimo osnovni namen njihove rabe. In ravno to bi se zgodilo, če bi bil uresničen projekt vetrnih elektrarn na območju Senožeških Brd.**

- Megalomanskih vetrnih polj iz prostranih ravninskih poljan, grebenov ali v morju oceanov, kot jih vidimo v drugih državah, ne moremo umeščati v našo malo, čudovito, raznoliko Slovenijo! **Ohranjena narava je naše največje bogastvo, ne pa ovira za razvoj.**
- **Na žalost fundamentalnih energetikov (kapitala), ki bi izkoristili vse energetske potenciale Slovenije, je Slovenija naravni biser sredi Evrope. Priznajmo si, da je Slovenija majhna in zanimivi bomo npr. v turizmu samo na polju čiste in ohranjene narave.** Ogrornne vetrne elektrarne je vse drugače videti v veliki neskončni pokrajini v velikih državah kot pa pri nas, ko po par ovinkih pridemo iz gorate Gorenjske do preprišnih travnikov Primorske in do morja. **Slovenija ni primerna za vetrne elektrarne!** Poleg tega nimamo stalnih močnih vetrov kot kje drugod.
- **Govoriti o zmanjševanju CO₂** v takih razmerah je nesmiselno, saj tehnologija pri ostalih elektrarnah ne more slediti tempu nihanja delovanja VE. Ostalih elektrarn se ne da hitro zagnati in s tem je izkoristek manjši, proizvedena energija dražja, izkoristek goriva slabši, in s tem več izpustov CO₂.
- V Sloveniji je še posebej občutljiv **Kras** katerega glavna vidna značilnost je, poleg kraških pojavov, predvsem umirjen relief brez izrazitih naravnih vertikal. Zaradi tega so umetne vertikale kot npr. stolpnice, nosilci električnih vodov visoke napetosti in podobno šeposebej moteče. **Vetrnice bi s svojo velikostjo in gostoto pomenile skrajno degradacijo podobe kraške krajine.** To **dokazuje** že tista 100 metrska pri Dolenji vasi, ki obenem povzroča poseben (infra) skrajno škodljiv hrup stanovalcem.
- **Območje Senožških Brd izstopa** v slovenskem in mednarodnem merilu predvsem **zaradi izjemne naravne dediščine**, bogatega in raznolikega rastlinskega ter živalskega sveta, ne nazadnje pa tudi zato, ker se po Krasu imenujejo vsi kraški pojavi in pokrajine po svetu. Kulturna dediščina (materialna in duhovna) je nosilni steber regionalne in narodne identitete, ki je pogoj za kulturno raznolikost in socialni razvoj. Zato je potrebno izobraževati in osveščati lokalno prebivalstvo o vrednotah kulturnega bogastva in poiskati kvaliteten način sobivanja s kulturno dediščino ob njeni hkratni zaščiti oziroma ohranjanju.
- **Kraška krajina** je edinstvena in se že po svojem izgledu razlikuje od sosednjih pokrajin. Odlikuje jo njena raznolikost in visoka doživljajska vrednost. Relief je tipično kraški. Posebnost kraškega makro reliefa so suhe doline – doli (Senadolska dolina, Brestoviški dol), velike vrtače in koliševke, ki so nastale s podiranjem stropov podzemeljskih votlin, sem sodijo tudi brezna in kraške jame. »Kraška krajina, ki jo je človek sooblikoval tisočletja, ni le lepa na pogled. Kraški pašniki in travniki, mnogo kje v dobršni meri prerasli z gozdom, so zgled velike naravne raznovrstnosti in dom mnogih ogroženih rastlinskih in živalskih vrst.« (citat dr. Andreja Gogale).

- **Celoten Kras pomeni krajinsko znamenitost** in je tudi v svetovnem merilu posebnost zaradi značilnih kraških pojavov in kraške krajine, pa tudi kamnitih ograd, obzidanih dvorišč in gručastih vasi, vendar pa se zaradi razpršenosti novogradnje značilnosti kraške kulturne krajine izgublajo (Strategija prostorskega razvoja odklanja razpršenost gradenj).
- **Iz vsega povedanega sledi, da je razmišljanje in načrtovanje polj razpršenih vetrnih elektrarn, ki so industrijski objekti, ter s tem uvajanje ogromne industrijske cona na Krasu, še posebno na matičnem Krasu, v turističnem, naravovarstvenem in zdravstvenem smislu (zdravju škodljiv hrup še v 5 km oddaljenosti od stanovanj) kratkoročno in dolgoročno nesprejemljivo.**
- **Občina Divača**, ki leži v zahodnem delu Slovenije ima poleg Senožeških brd še druge dele pokrajine, ki je bogata s kulturno in naravno dediščino. To so pobočja Vremščice s Senožeškim podoljem na eni strani in Brkini z Danskim podoljem na drugi strani, vmes je Vremška dolina z dolino Reke, ostalo pa predstavlja Kras, Divaško-Škocjanski Kras. Prav slednji predstavlja eno izmed najbolj zakraselih področij, kjer so tri od sedmih največjih jam na Krasu: Škocjanske jame, Divaška jama in Kačna jama. Škocjanske jame pa dajejo še poseben pečat občini, saj so vpisane v seznam Svetovne dediščine UNESCO. Senožeška brda pa spadajo v področje MAB k Škocjanskim jamam.
- **Geografsko gledano** gre za naslednje pokrajine: Kras, Vrhe, Senožeško podolje, Vremško dolino z Vremščico, Brkine, Matarsko podolje in Čičarijo, ki ležijo v jugozahodnem delu submediteranske Slovenije. Zaradi neobremenjenosti okolja je še posebej primerno za ekološko ali integrirano pridelavo hrane. Naravne danosti narekujejo potrebo po drugačnem obravnavanju prostora, v katerem živimo in kmetujemo. Območje spada med območja z omejenimi dejavniki za razvoj gospodarskih dejavnosti.
- V obstoječem **državnem prostorskem planu Republike Slovenije** je na Krasu še vedno, v zasnovi varstva narave **opredeljen Kraški regijski park** kot obvezno izhodišče RS, ki ga morajo upoštevati tudi vsi prostorski plani lokalnih skupnosti-občin. Seveda zvito umikanje vetrnih polj na robove predvidenega parka ali Nature 2000 ni niti častno, niti kulturno dejanje, saj vsi vemo, da se vplivi teh naprav širijo več kilometrov daleč, pa tudi ptice in ljudje se na robovih ne ustavijo.
- Nov energetski koncept Slovenije je v postopku pridobivanja mnenja in stališč strokovne in širše javnosti. Zato pozivamo vse odgovorne, da ga osnujejo celovito in upoštevajo strokovnjake s področja zdravstva, okolja in drugih področij. Ne dovolimo, da zakonodaja temelji na politično všečnih potezah in interesih raznih lobistov, **pod krinko podnebnih sprememb. Država bi v prvi vrsti morala zagotoviti zmanjšanje energetske intenzivnosti**

slovenske družbe in zmanjšanje pritiska energetike na okolje. Zato problem Slovenije, v prvi vrsti, ni povečevanje deleža obnovljivih virov energije, ampak učinkovitejša raba energije, ki je že na razpolago.

- Pri obravnavi vetrnih elektrarn v energetskega sistema si je treba zastavljati prava vprašanja. In ta niso, ali smo za ali proti vetrni energiji. Prava vprašanja so, kdo vetrne elektrarne potrebuje (zasebniki, na račun degradacije okolja in zdravja ljudi?) in zakaj jih potrebuje, saj sta obstoječi dve, pomembni le za zasebnika. Slovenija bi bila zlahka brez njiju, saj je elektrika iz obeh nekvalitetna in zelo draga, vključno s subvencijami ter z njima služi nekaj zasebnikov, glavnino pa pobere nemški proizvajalec vetrnic Enercon. **Akcijski načrt za OVE mora opustiti vetrne elektrarne v Sloveniji in prav tako Energetski koncept Slovenije!**

Za člane Civilne iniciative za zaščito Senožeških brd
Diego Loredan

Poslano še:

- Predsednik Državnega zbora dr. Milan Brglez
- Predsednik Državnega sveta Mitja Bervar
- Predsednik vlade dr. Miro Cerar
- Minister za infrastrukturo dr. Peter Gašperšič
- Ministrica za okolje in prostor Irena Majcen
- Minister za gospodarski razvoj in tehnologijo Zdravko Počivalšek